

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
УПРАВНИ СУД
17 У 1209/18
11.05.2018. године
Б Е О Г Р А Д

У ИМЕ НАРОДА

Управни суд, у већу састављеном од судија: Душице Маринковић, председника већа, Биљане Шундерић и Јелене Тишма Јовановић, чланова већа, са судским саветником Тијом Бошковић, као записничарем, одлучујући у управном спору по тужби тужиоца Републичког јавног тужилаштва, Београд, Немањина 22-26, против туженог Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије, Београд, Булевар краља Александра 15, ради поништаја решења број: 07-00-00328/2016-03 од 15.11.2017. године, уз учешће заинтересованог лица Фонда за хуманитарно право, Београд, Дечанска 12, кога заступа Михајло Павловић, адвокат из Новог Београда, Јурија Гагарина 150, у предмету приступа информацијама од јавног значаја, по одржаној усменој јавној расправи дана 09.05.2018. године, у нејавној седници већа, одржаној дана 11.05.2018. године, донео је

П Р Е С У Д У

I Тужба **СЕ УВАЖАВА, ПОНИШТАВА** решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности Републике Србије, број: 07-00-00328/2016-03 од 15.11.2017. године, и предмет **ВРАЋА** туженом органу на поновно одлучивање.

II **ОДБИЈА СЕ** захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора.

О б р а з л о ж е њ е

Оспореним решењем, ставом I диспозитива, поништава се решење Министарства одбране Републике Србије-Генералштаба Војске Србије број: 119-2 од 19.01.2016. године, а ставом II диспозитива налаже се Министарству одбране Републике Србије у Београду, да без одлагања, а најкасније у року од пет дана од дана пријема овог решења Фонду за хуманитарно право из Београда, Дечанска 12, достави тражену информацију, односно копије докумената у којим су исте садржане и то: 1)

документе из којих се може сазнати, ко је био командир, а ко заменик командира Одељења за асанацију бојишта у 243. механизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године као и да ли се та лица налазе у служби Војске Србије и на којим радним местима су распоређена, односно уколико нису у служби Војске Србије, кад им је и из којих разлога предстао радни однос; 2) документ о оснивању Одељења за асанацију бојишта 243. механизоване бригаде Војске Југославије, стим што ће пре достављање копија докумената заштити податке о личности као што су адреса становања, лични матични број грађана, датум рођења и сл. уколико су садржане у наведеним документима и исте учинити недоступним. Према ставу III диспозитива решења, о извршењу решења из става II диспозитива, Министарство одбране Републике Србије у Београду ће обавестити Повереника у року од седам дана од пријема решења.

Тужбом поднетом Управном суду дана 22.01.2018. године, применом члана 29. Закона о јавном тужилаштву и члана 11. став 3. и члана 18. став 3. Закона о управним споровима тужилац оспорава законитост решења туженог органа због учињених повреда правла поступка и погрешне примене материјалног права. Наводима тужбе указује да је Министарство одбране Републике Србије доставило иницијативу Републичком јавном тужиоцу за подношење тужбе у овом управном спору у којој је наведено да је оспореним решењем наложено да се Фонду за хуманитарно право у Београду доставе подаци који се тичу професионалних војних лица који су садржани у документима персоналне евиденције и који се воде по службеној дужности у складу са одредбама Правилника о персоналној евиденцији о Војсци Југославије, због чега се ти подаци сматрају поверљивим и као такви доступни су искључиво надлежним органима Министарства одбране, војске, и судским органима, те да би стављање на увид таквих података имало последице на одбрамбене способности Војске Србије, да би тиме била угрожена одбрана земље, национална и јавна безбедност као и лична безбедност официра и подофицира. У истој иницијативи наведено је да је у поступку који је претходио доношењу поништеног решења Генералштаба Војске Србије, утврђено да су документа о томе ко је био командир и заменик командира Одељења за асанацију бојишта, о дужностима које су наведена лица обављала у Војсци Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године-подаци о ратном распореду (у које, између осталог, спадају и подаци о дужности по ратној формацији) и да се исти сагласно одредби члана 59. став 3. Закона о војној, радној и материјалној обавези ("Службени гласник РС" број 88/09 и 95/10), чувају као тајни подаци због чега се у погледу чувања ових података примењују опште мере заштите тајних података из члана 32. тачка 11. Закона о тајности података ("Службени гласник РС", број 104/09) којим је прописан заштитни режим радних и формацијских места у оквиру акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места, те да би се чињењем доступним јавности тих података нанела штета оперативној и функционалној способности војске, односно интересима одбране Републике Србије, који претежу над интересима за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Наводима тужбе, тужилац указује да су оспореним решењем повређене одредбе члана 2. став 1., члана 8. став 1. и члана 9. став 1. тач. 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, на штету јавног интереса. Позивајући се на одредбе члана 8. став 1. и став 2. тачка 1. Закона о тајности података, Правилник о персоналној евиденцији у Војсци Југославије који се и даље примењује сагласно одредби члана 196. став 2. Закона о Војсци Србије, Уредбу о

критеријумима за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и о утврђивању задатака и послова од посебног значаја за одбрану земље које треба штитити применом посебних мера безбедности, којим су прописани критеријуми за утврђивање података значајних за одбрану земље који се морају чувати као државна или службена тајна и мера за њихову заштиту, те да државну тајну представљају тајни подаци чијим би откривањем могла наступити тешка последица за одбрану или безбедност земље, а које се односе, између осталог, и на План одбране земље у којем су садржани подаци о ратној формацији и употреби јединица војске, тужилац сматра да, према наведеним прописима, подаци који се траже представљају податке који су заштићени и да је за давање тих података лицима која нису овлашћена да имају приступ тим подацима потребно да се претходно изврши опозив тајности података сагласно Закону о тајности података, јер би у противном, лица која би дала такве податке без опозива тајности, учинила недозвољене радње због којих би имала последице. Истиче такође, да се подаци садржани у документима персоналне евиденције Војске могу користити само за службене потребе и да се сматрају поверљивим документима, као и да спадају, између осталог, у податке о дужности по ратној формацији и употреби јединица Војске Србије, који су део Плана одбране који носи степен тајности “Државна тајна”, а којима располаже руководилац плана одбране, па је приступ таквим подацима дозвољен само на основу сертификата који издаје надлежни орган, а којим сертификатом не располаже тражилац информације. Такође налази да структура војног кадра, њихове дужности и њихов распоред на ратној дужности у складу са Планом одбране, представља заштићене податке сваке државе, па тако и Републике Србије са којих разлога није потребно посебно доказивати да би одавањем тих података наступиле последице по интерес земље и да је тај интерес претежнији од интереса јавности да зна. Са наведених разлога тужилац истиче да су у предметном случају испуњени услови за искључење и ограничење слободном приступу информацијама, сходно члану 8. став 1. и члану 9. став 1. тач. 3. и 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, како је и било одлучено решењем првостепеног органа, уз заључак да тражилац информација не спада у круг лица којима могу да буду доступни подаци који се односе на професионална војна лица и њихов распоред, због чега налази да је оспорено решење, које је супротног становишта, донето повредом одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја које се односе на искључење слободном приступа информацијама од јавног значаја. Предлаже да суд тужбу уважи и поништи оспорено решење.

Тужени орган је у одговору на тужбу, достављеном суду дана 30.03.2018. године, оспорио наводе тужбе. Остајући при разлозима из образложења оспореног решења, тужени је у одговору посебно указао да је Министарство одбране Републике Србије, као орган власти у смислу члана 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, у обавези да докаже да је поступало у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом, да је у том смислу било у обавези да докаже да је у конкретном случају оправдано да се ускрати приступ траженим информацијама ради заштите претежнијих интереса, односно да докаже да постоји неки од законом прописаних разлога за ускраћивање приступа, а што није учинило. Сматра такође, да су у конкретном случају, аргументи првостепеног органа за ускраћивањем приступа траженим информацијама засновани само на констатацији да

се ради о информацијама, односно документима за које је одређено да се чувају као тајна, без навођења у ожалбеном решењу иједног разлога и доказа због којих би било оправдано ускратити приступ траженим информацијама, односно које би то тешке правне или друге последице наступиле омогућавањем приступа траженим информацијама. У вези навода тужбе да тражени подаци представљају податке који су заштићени и да је за давање таквих података лицима која нису овлашћена да имају приступ тим подацима потребно претходно извршити опозив тајности података, тужени орган налази да су исти неосновани јер се о опозиву тајности не може говорити без претходног проглашавања податка тајним у складу са Законом о тајности података, за коју тврдњу тужилац у предметном случају није пружио доказ. Поред тога чланом 25. Закона о тајности податка, прописано је да овлашћено лице органа јавне власти опозива тајност података односно документа који садржи тајни податак и омогућава остваривање права тражиоцу, односно подносиоцу захтева, на основу решења Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности у поступку по жалби, односно на основу одлуке надлежног суда у поступку по тужби, у складу са законом. У вези са тврдњом тужиоца да тражени подаци представљају заштићене податке сваке државе, тужени орган налази да таквим ставом тужилац занемарује чињеницу да Закон о слободном приступу информацијама од јавног значаја не познаје ниједан апсолутни изузетак од права на приступ информацијама, већ да су сви разлози релативни и условљени обавезом органа власти да у сваком конкретном случају утврди да ли би, и које, тешке правне и друге последице реално могле да наступе уколико би се тражене информације учиниле доступним јавности. Такође и Закон о тајности података прописује да при одређивању степена тајности овлашћено лице процењује могућу штету по интерес Републике Србије и на основу те процене доноси одлуку о одређивању степена тајности података. На основу изнетог, по оцени туженог, не стоје наводи тужиоца да би извршењем оспореног решења био повређен било какав јавни интерес, већ напротив, неизвршењем решења било би онемогућено остваривање Уставом и Законом загарантованог права тражиоца на информације настале у раду једног државног органа и тиме, тражиоцу информација нанета штета. Са наведених разлога предлаже да суд тужбу одбије као неосновану.

Заинтересовно лице, Фонд за хумантарно право, је у одговору на тужбу достављеном Управном суду дана 12.03.2018. године, оспорило све наводе тужбе. Према наводима датог одговора, заинтересовано лице сматра да је оспорено решење засновано на закону и да је у складу са релевантним међународним уговорима, праксом међународних судова и надзорних тела у области људских права али и са претходном праксом Управног суда. Налази да је у предметном случају правилно тумачење члана 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја јер је Министарство одбране пропустило да докаже претежнији интерес заштите одбране Републике Србије од интереса за слободан приступ информацијама од јавног значаја. Сматра да је неодржив став Републичког јавног тужилаштва да није потребно доказивати могућу штету по интерес Републике Србије, указујући да према Закону о тајности података произлази да, не само да је неопходно показати како штета по интересе Србије чини тајност податка претежнијим интересом од права јавности да зна - када су та два права сукобљена, већ се од надлежних државних органа захтева да покажу могућност штете већ приликом одређивања тајности податка. У противном би се, по оцени заинтересованог лица, оставило на вољу државном органу, да сваки податак, без обзира

на то да ли се његовим откривањем може нанети неки облик штете, прогласи за тајну и на тај начин арбитрерно ограничи права грађана. Позива се на пресуду Управног суда У 14084/15 од 11.12.2015. године и указује да из наведене пресуде прозилази да је у случају сукоба интереса јавности да зна са другим законом заштићеним интересом неопходно извршити тест штете и тест јавног интереса, односно доказати да би штетне последице заиста могла наступити. Такође налази да ни Републички јавни тужилац, а ни Министарство одбране, нису показали легитиман циљ, нити су на релевантан начин образложили разлоге због којих је неопходно да се подаци, који су настали пре 17 година, и то у раду Војске која више не постоји, прогласе за државну тајну, а такође није образложено на који би начин одавање тих података довело до штете по интерес Републике Србије. Указује на праксу Савета Европе и Европског суда за људска права, посебно на Резолуције Парламентарне скупштине Савета Европе о злоупотреби државне тајне и националне безбедности, наводећи да информације које се односе на одговорност државних службеника за тешка кршења људских права попут убиства, присилних нестанака, тортуре или отмице, не могу да буду заштићене као тајне и да такве информације не смеју да остану ван парламентарне и судске истраге под маском државне тајне. Указује и на смернице Европске уније о праву на слободу изражавања из 2014. године, према којима обелодањивање информација у поседу државних субјеката може у неким околностима помоћи откривању кршења људских права, да је Резолуција Европског Парламента о извештају о напретку Србије за 2014. годину, позвала Србију да појача сарадњу са суседним земљама и напоре у потрази за несталим особама, те омогући потпуни приступ свим подацима, а да у истом духу позива и српске власти да отворе Архиве Југословенске Народне Армије и националне архиве како би се утврдила истина о трагичним догађајима из прошлости. Са напред наведених разлога предлаже да суд тужбу одбије.

Како је одредбом члана 34. став 2. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС", бр. 111/09), прописано да је усмена јавна расправа обавезна ако су у управном поступку учествовале две или више странака са супротним интересима, то је Управни суд дана 09.05.2018. године, одржао усмену јавну расправу у присуству пуномоћника туженог и пуномоћника заинтересованог лица, а у одсуству уредно позваног тужиоца, сагласно одредби члана 38. Закона о управним споровима.

Пуномоћник туженог је на усменој расправи остала у свему код навода из одговора на тужбу, наглашавајући посебно да орган власти у конкретном случају није доказао испуњеност услова за искључење права за приступ информацијама из члана 9. тачка 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, имајући у виду да је терет доказивања за конкретно искључење на органу власти. Орган власти није доказао да су тражена документа и подаци означени одговарајућим степеном тајности у складу са Законом о тајности података и Уредбом донетом на основу овог закона, нити је доказао која би то штета настала по државу чињењем доступним тражених података. Посебно је указала на одредбу члана 105. став 2. важећег Закона о тајности података, који прописује обавезу органа да постојеће ознаке тајности података преиспита у року од 2 године од ступања на снагу овог закона, а тај рок је истекао 2012. године. Других предлога у допуну доказног поступка није имала. Предложила је да суд тужбу одбије као неосновану.

Пуномоћник заинтересованог лица је на усменој расправи остао у свему код навода из одговора на тужбу и при свим наводима, датим током управног поступка до доношења оспореног решења. Придружио се наводима пуномоћника туженог органа у односу на примену члана 105. став 2. Закона о тајности података, на коју је указано на данашњој расправи. Нагласио је чињенице које се односе на терет доказивања органа власти у конкретном случају, а које чињенице нису доказане, позивајући се у вези са тим на дотадашњу праксу Управног суда као и на праксу Европског суда за људска права у Стразбуру, исказану у пресуди број 57101/10 од 05.03.2018. године у случају Рибан против Словеније, коју пресуду је предао суду у предмету овог суда 17 У 8748/16. Имајући у виду да је отварањем расправе отклоњена процесна повреда у овом предмету, а да се решавање спора своди искључиво на правно питање, сматра да суд овај спор треба да реши доношењем мериторне одлуке. Других предлога у допуну доказног поступка није имао. Предложио је да суд тужбу одбије, као неосновану. Трошкове поступка је тражио за приступ расправи у износу од 18.000,00 динара.

Испитујући законитост оспореног решења у границама захтева из тужбе, у складу са чланом 41. став 1. Закона о управним споровима, Управни суд је оценом навода тужбе, одговора на тужбу, изјава датих на јавној расправи и списка предмета ове правне ствари, нашао да је тужба основана.

Из списка предмета произлази да је заинтересовано лице Фонд за хуманитарно право, Министарству одбране, као органу јавне власти, поднео захтев за приступ информацијама од јавног значаја у коме тражи информацију о томе ко је био командир Одељења за асанацију бојишта у 243. механизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године; ко је био заменик командира овог одељења у истом периоду и да ли се те особе и даље налазе у служби Војске Србије. Истовремено, уколико се налазе на која радна места су распоређена а уколико се не налазе, када им је и из којих разлога престао радни однос у Војсци Србије. Истим захтевом тражено је да се заинтересованом лицу достави документ (одлука/наређење/заповест) о оснивању Одељења за асанацију бојишта 243 мбр ВЈ. Министарство одбране је ожалбеним решењем број 119-2 од 19.01.2016. године, одбило захтев за приступ таженим информацијама. Према разлозима из образложења ожалбеног решења овако је одлучено из разлога што се захтев односи на податке о дужностима које су обављане по ратној формацији и ратном распореду за време сукоба на Косову и Метохији 1999. године, који се сагласно члану 59. став 3. Закона о војној, радној и материјалној обавези ("Службени гласник РС", бр. 88/09 и 95/10) чувају као тајни подаци, те да се у погледу чувања ових података примењују опште мере заштите прописане чланом 32. тачка 11. Закона о тајности података ("Службени гласник РС" број 104/09), којом одредбом је прописан заштитни режим радних и формацијских места у оквиру акта о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места; да су подаци о ратној формацији и употреби јединица војске саставни део Плана одбране, који носи степен тајности "Државна тајна" у смислу члана 81. до 102. Закона о одбрани ("Службени гласник РС" бр. 116/07...10/15), што је на идентичан начин било регулисано и чланом 6. раније важећег Закона о одбрани ("Службени лист СРЈ", бр. 43/94...3/02); да подаци о професионалним војним лицима садржани у

документима персоналне евиденције представљају поверљиве податке те да је приступ истим дозвољен само лицима која су актом надлежног органа постављена на дужност и одређена за рад у односној картотеци као и старешинама јединице или установе која води и ажурира односну картотеку персоналних података професионалних војних лица, те да би се ти подаци могли достављати само лицима на која се ти подаци односе, службеним органима Министарства одбране и Војске Србије, судским органима, и да би се одавањем тих података извршила повреда одредбе члана 13. став 1. тачка 8. Закона о Војсци Србије; да би давање тражених информација о дужностима професионалних војних лица, који су садржани у персоналној евиденцији, утицало на смањење борбене готовости садрашњих ратних јединица, и да би се тиме угрозила оперативна и функционална способност Војске Србије за вршење законом одређених задатака и мисија, односно да би била угрожена одбрана земље и њена безбедност, као и лична безбедност припадника Војске Србије чији се подаци у конкретном случају траже, стим да лице чији се лични подаци тражи својим понашањем није дало повода за тражење информација односно није обезбеђен његов пристанак, па није испуњен ни један од кумулативних услова прописаних за давање тражених података из члана 14. тач. 2. и 3. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Министарство одбране даље у образложењу ожалбоног решења цени да се у конкретном случају у захтеву траже подаци о дужностима које су припадници Војске обављали по ратној формацији, који су саставни део Плана одбране, означени степеном тајности “Државна тајна”, па откривање података другим неовлашћеним лицима није дозвољено. Због наведеног закључује да би се тиме нанела штета оперативној и функционалној способности Војске за вршење Законом и Уставом Републике Србије одређених задатака и мисија, односно да би њиховим одавањем била нанета штета интересима одбране Републике Србије који претежу над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, а именовани би поред наведеног имао право на судску заштиту због злоупотребе и одавања података који су прикупљани и обрађивани искључиво за службене потребе, на шта упућује и одредба члана 13. став 1. тачка 8. Закона о Војсци Србије, јер су старешине јединице и установа које воде и ажурирају картотеку персоналних података професионалних војних лица у законској обавези да чувају те податке, да извршавају и спроводе прописе и наређене мере за њихову заштиту, и у обавези су да не дозволе неовлашћен приступ, откривање, уништење и злоупотребу тих података.

Из списка даље прозилази да је против наведеног решења, заинтересовано лице изјавило жалбу у којој је навело да од надлежног министарства нису тражени подаци који се односе на персоналне податке попут матичног броја, адресе и сл. те да су тражене информације у вези са вршењем дужности професионалних припадника војске а не са њиховим приватним животом, са којих разлога заинтересовано лице сматра да је био испуњен услов из члана 14. став 2. Закона да се тражене информације учине доступним, а што је у складу и са већ издатим решењем Повереника за информације од јавног значаја број 07-00-04185/2013-03 од 19.05.2014. године. У истој жалби указано је да Министарство није доказало да би омогућавањем приступа информацији могла настати штета, односно тешка правна или друга последица, да претежнији интерес на који се Министарство одбране позива (интерес одбране земље)

није реалан јер се тражене информације односе на период од пре 17 година и на војску која је била другачије уређена од Војске Србије, а која уједно више и не постоји.

У изјашњењу на наводе жалбе, Министарство одбране-Генералштаб Војске Србије, здружена оперативна команда је актом број 119-6 од 12.02.2016. године, остало у свему при разлозима изнетим у решењу првостепеног органа са предлогом да Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности одбије жалбу као неосновану.

Тужени орган је одлучујући у поступку по жалби, позивајући се на одредбу члана 232. став 1. ставом 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, бр. 33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС”, број 30/2010), ставом I диспозитива оспореног решења, поништио решење Министарства одбране Републике Србије-Генералштаба Војске Србије број 119-2 од 19.01.2016. године, а затим је ставом II диспозитива наложио Министарству одбране да без одлагања достави тражене информације, односно копије докумената у којима су исте садржане, а из којих се може сазнати ко је био командир, а ко заменик командира Одељења за асанацију бојишта у 243 механизованој бригади Војске Југославије током сукоба на Косову 1998. и 1999. године, као и да ли се та лица налазе у служби Војске Србије и на којим радним местима су распоређена, односно уколико нису у служби Војске Србије, када им је и из којих разлога престао радни однос. Истим решењем наложено је да се достави и документ о оснивању Одељења за асанацију бојишта 243 механизоване бригаде Војске Југославије, стим што ће се пре достављања копија докумената заштити подаци о личности као што су: адреса становања, лични матични број грађана, датум рођења и сл. уколико су садржани у наведеним документима и исти учинити недоступним, док је ставом III диспозитива наложено Министарству одбране да о изршењу решења из става 2. диспозитива обавести Повереника у року од седам дана од пријема тог решења.

Дајући разлоге за донету одлуку тужени орган је навео да је ценећи поднети захтев, наводе жалбе, одговор на жалбу и одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, ближе наведене у образложењу оспореног решења, нашао да је погрешно првостепени орган када је ожалбеним решењем одбио захтев жалиоца с позивом на члан 9. тачка 5. и члан 14. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, наводећи да су у конкретном случају у питању подаци о професионалним војним лицима, да су исти означени као “поверљиви” и да нису доступни јавности те да се захтев односи на податке о личности који се не могу учинити доступним јавности без сагласности лица на које се односе, а све са разлога што жалилац, у смислу цитиране одредбе члана 5. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, има право да му се тражене информације учине доступним на начин како и наложено у ставу II диспозитива тог решења, а што је у складу са одредбом члана 12. истог закона, која предвиђа могућност издвајања тражене информације од јавног значаја од осталих информација у документу у које орган није дужан да тражиоцу омогући приступ, јер би њихова доступност представљала прекомерну обраду података о личности, супротно члану 8. Закона о заштит података о личности, а на штету права на приватност. Поред наведеног, у образложењу оспореног решења, наведено је да првостепени орган није доказао да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са Законом о тајности података, као и

да се тражене информације односе на професионалне припаднике војске, те како жалилац није тражио да му се учине доступним било који други персонални подаци тих лица као што су адреса, лични матични број и сл., те како се тражене информације у вези са вршењем дужности професионалних припадника Војске, а не у вези са њиховим приватним животом, то тужени орган налази да је у конкретном случају испуњен услов из члана 14. став 2. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја да се тражене информације учине доступним, при чему, у том смислу сагласност истих лица није потребна, јер је испуњен један од услова из члана 14. Закона, за примену изузетака од права на приватност, а није прописано кумулативно испуњење свих услова из члана 14. закона. Са наведених разлога, тужени орган је, поступајући по жалби, на основу члана 23. и 24. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја и члана 232. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ", бр. 33/97, 31/01 и "Службени гласник РС", бр. 30/10), који се примењује на основу члана 213. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени гласник РС", бр. 18/2016), одлучио као у диспозитиву оспореног решења.

Код напред утврђеног чињеничног стања а имајући у виду одредбе Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја на које се тужени орган позвао у образложењу оспореног решења, те разлоге дате за донету одлуку, Управни суд налази да основано тужилац оспорава законитост решења туженог органа и правилност поступка у коме је исто донето.

Одредбом члана 8. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја ("Службени гласник РС", бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10) прописано је да се права из овог закона могу изузетно подврћи ограничењима прописаним овим законом ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону (став 1.), те да се ниједна одредба овог закона не сме се тумачити на начин који би довео до укидања неког права које овај закон признаје или до његовог ограничења у већој мери од оне која је прописана у ставу 1. овог закона (став 2.).

Истим законом, под насловом "Искључење и ограничење слободног приступа информацијама од јавног значаја", одредбама чл. 9. до 14. прописани су претежнији интереси ради чије заштите орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја. Тако је чланом 9. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, под насловом "Живот, здравље, сигурност, правосуђе, одбрана земље, национална и јавна безбедност, економска добробит земље и тајна", прописано да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја, ако би тиме: 1) угрозио живот, здравље, сигурност или које друго важно добро неког лица; 2) угрозио, омео или отежао спречавања или откривање кривичног дела, оптужење за кривично дело, вођење преткривичног поступка, правно уређени поступак, или фер поступање и правично суђење; 3) озбиљно угрозио одбрану земље, националну или јавну безбедност или међународне односе; 4) битно умањио способност државе да управља економским прописима у земљи, или битно отежао остварење оправданих економских интереса; 5) учинио доступним информацију или документ за који је прописима или службеним актом заснован на закону одређено да се чува као државна,

службена, пословна или друга тајна, односно који је доступан само одређеном кругу лица, а због чијег би одавања могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. Према члану 14. истог закона, под насловом “Приватност и друга права личности”, прописано је да орган власти неће тражиоцу омогућити остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја ако би тиме повредио право на приватност, право на углед или које друго право лица на које се тражена информација лично односи, осим: 1) ако је лице на то пристало; 2) ако се ради о личности, појави или догађају од интереса за јавност, а нарочито ако се ради о носиоцу државне и политичке функције и ако је информација важна с обзиром на функцију коју то лице врши; 3) ако се ради о лицу које је својим понашањем, нарочито у вези са приватним животом, дало повода за тражење информације.

Одредбом члана 16. став 10. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да ако орган власти одбије да у целини или делимично обавести тражиоца о поседовању информације, да му стави на увид документ који садржи тражену информацију, да му изда, односно упути копију тог документа, дужан је да без одлагања, а најкасније у року од 15 дана од дана пријема захтева, донесе решење о одбијању захтева и да то решење писмено образложи, као и да у решењу упути тражиоца на правна средства која може изјавити против таквог решења.

Одредбом члана 21. истог закона, прописано је да се на поступак пред органом власти примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање првостепеног органа, осим ако је овим законом другачије одређено, док је одредбом члана 23. истог закона, прописано да се на поступак пред Повереником примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, а које се односе на решавање другостепеног органа по жалби, осим ако је овим законом другачије одређено.

Одредбом члана 24. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, прописано је да орган власти доказује да је поступао у складу са својим обавезама предвиђеним овим законом, а према ставу 2. истог члана закона, Повереник ће решењем наложити органу власти да тражиоцу омогући слободан приступ информацијама од јавног значаја, када утврди да је жалба основана.

Одредбом члана 232. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени лист СРЈ”, број 33/97 и 31/01 и “Службени гласник РС, број 30/10), на коју се тужени орган позвао у уводу оспореног решења, прописано је да кад другостепени орган утврди да се у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, да су у поступку није водило рачуна о правилима поступка која су од утицаја на решење ствари, или да је диспозитив побијаног решења нејасан или је у протвечности са образложењем, он ће допунити поступак и отклонити наведене недостатке сам или преко првостепеног органа или замољеног органа. Ако другостепени орган нађе да се на основу чињеница утврђених у допуњеном поступку управна ствар мора решити другачије него што је решено првостепеним решењем, он ће својим решењем поништити првостепено решење и сам решити управну ствар.

По оцени суда, из наведених одредаба Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја произлази: да је слободан приступ информацијама од јавног значаја право које се може изузетно искључити или ограничити само ако је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљне повреде претежнијег интереса заснованог на уставу или закону, и то из разлога који су као такви изричито прописани овим законом. Дакле, право на слободан приступ информацијама може се ускратити само када посебан, законом прописани заштићени интерес, претеже над интересом јавности да зна. Орган власти, који ради заштите претежнијег интереса одбије захтев тражиоца на приступ траженим информацијама од јавног значаја, дужан је да докаже да је то неопходно у демократском друштву ради заштите од озбиљније повреде тог претежнијег интереса, а сагласно правилима управног поступања, дужан је да у образложењу решења о одбијању захтева наведе јасне и одређене чињеничне и правне разлоге из којих произлази испуњеност свих законом прописаних услова због којих тражиоцу није омогућено остваривање права на слободан приступ траженим информацијама.

Следствено наведеном и правилима управног поступања која се односе на решавање другостепеног органа по жалби, Управни суд налази да Повереник, који као другостепени орган, у поступку по жалби поништи решење којим је орган власти одбио захтев тражиоца из неког од разлога искључења и ограничења приступа информацијама, а затим применом члана 232. став 1. Закона о општем управном поступку, одлучи о захтеву тражиоца, тако што наложи органу власти да учини доступним тражене информације, дужан је да у образложењу решења наведе јасне и одређене разлоге из којих несумњиво произлази закључак да су у првостепеном поступку одлучне чињенице непотпуно или погрешно утврђене, те да орган власти није доказао да законом прописан као претежнији интерес због кога је ускратио право на приступ информацијама у конкретном случају, не претеже над интересом за слободан приступ информацијама од јавног значаја, и то за сваки од претежнијих интереса ради чије заштите је орган власти у конкретном случају одбио захтев тражиоца информација.

Тужени орган је у образложењу оспореног решења, у односу на разлоге органа власти који се односе на заштиту тајности података као претежнијег интереса, оценио да орган власти није доказао испуњеност услова, јер није пружио доказ да се ради о документу за који је прописом или службеним актом заснованим на закону одређено да се чува као тајна, нити је доказао да би услед давања истог могле наступити тешке правне или друге последице по интересе заштићене законом који претежу над интересом за приступ информацији. У вези са тим тужени је навео да првостепени орган није доказао да су тражени документи одређени и означени степеном тајности у складу са одредбама Закона о тајности података којим је уређен јединствен систем одређивања и заштите тајних података у Републици Србији, приступ тајним подацима, степен тајности и престанак њихове тајности. Такође, првостепени орган није навео којом одлуком и од стране ког овлашћеног лица је одређена тајност и степен тајности предметних података односно докумената, као ни то да ли је о томе уопште донета одлука из члана 11. Закона о тајности података. Међутим, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране за тајност

тражених података навело правне прописе и указало на разлоге због којих сматра да би се њиховим одавањем нанела штета оперативној и функционалној способности Војске. Будући да странке не споре да се ради о подацима из 1998. и 1999. године, који се односе на податке о ратном распореду у време ратног стања, да се Закон о тајности података ("Службени гласник Републике Србије", број 104/09), примењује од 01.01.2010. године, а да је чланом 105. тог закона, прописано да од дана ступања на снагу овог закона, подаци и документа означени степеном тајности на основу раније донетих прописа задржавају врсту и степен тајности означен по ранијим прописима, те имајући у виду да се рокови чувања, односно престанка тајности података у односу на одређен степен тајности, одређују истим прописом, као и чињеницу да је орган власти навео које су последице давања тражених информација по овај интерес заштићен законом, Управни суд налази да образложење оспореног решења не садржи јасне и одређене релевантне чињеничне и правне разлоге за закључак туженог органа да је несумњиво да орган власти није доказао да у конкретном случају заштићени интерес на који се позвао не претеже над интересом јавности да зна.

Надаље, из образложења ожалбеног решења произлази да је Министарство одбране, као орган власти, одбило захтев тражиоца за слободан приступ траженим информацијама, налазећи да у конкретном случају интересу јавности да зна претеже заштита интереса одбране земље, заштита тајности податка и заштита приватности и других права личности, и да је за сваки од ових правних основа у датом образложењу навело одређене правне прописе и разлоге. Међутим, тужени у образложењу оспореног решења, није навео разлоге због којих налази да Министарство одбране није доказало да у конкретном случају интерес одбране земље, не претеже над интересом јавности да зна.

Са изнетих разлога, Управни суд налази да разлози садржани у образложењу оспореног решења и докази у списима предмета не упућују на закључак да је одлука дата у диспозитиву тог решења донета правилном применом Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја, чиме су учињене повреде правила поступања прописане у члану 199. став 2. у вези члана 235. Закона о општем управном поступку, које су од битног утицаја на правилност и законитост решавања ове управне ствари, због чега их је у поновном поступку потребно отклонити.

Суд је приликом одлучивања имао у виду све наводе туженог из одговора на тужбу, као и речи на усменој расправи, којима тужени суштински допуњује разлоге из образложења оспореног решења, али налази да ови разлози не могу бити од утицаја на другачију одлуку о законитости оспореног решења у овом управном спору. Наиме, накнадним давањем разлога који нису садржани у образложењу оспореног решења не отклања се недостатак тог решења, јер образложење мора да је садржано у самом решењу чиме се омогућава контрола да ли је чињенично стање правилно утврђено и да ли је правилно примењен одговарајући материјални пропис.

Ценећи наводе пуномоћника туженог, да се у образложењу својих одлука суд позива само на одредбу члана 105. став 1. Закона о тајности података, али не и на одредбу става 2. тог члана, којом је прописано да ће руководиоци органа јавне власти преиспитати ознаке података и докумената из става 1. овог члана у року од две године

од дана ступања на снагу овог закона, у складу са одредбама овог закона, суд је нашао да исти нису основани, јер тврдња туженог да ознаке података и докумената нису преиспитане у прописаном року, не води несумњиво закључку да се не ради о подацима односно документима одређеног степена тајности.

Код наведеног, суд је и остале наводе пуномоћника туженог и пуномоћника заинтересованог лица изнете на расправи, оценио као наводе без утицаја на другачију одлуку суда у овом предмету, с тим да због указаних повреда правила поступања, суд није ценио законитост оспореног решења у материјално - правном смислу.

Са изнетих разлога Управни суд је на основу члана 40. став 2. и члана 42. став 1. Закона о управним споровима одлучио као у ставу I диспозитива пресуде. Тужени орган је дужан да у поновном поступку донесе ново на закону засновано решење о жалби заинтересованог лица при чему је везан правним схватањем и примедбама суда у погледу поступка изнетим у овој пресуди у складу са чланом 69. став 2. истог закона.

Суд је одбио као неоснован захтев заинтересованог лица за накнаду трошкова управног спора, с обзиром на успех заинтересованог лица у овој управној ствари, па је одлучио као у ставу II диспозитива пресуде на основу члана 66, 67. и 74. Закона о управним споровима.

ПРЕСУЂЕНО У УПРАВНОМ СУДУ
дана 11.05.2018. године, 17 У 1209/18

Записничар
Тија Бошковић,с.р.

Председник већа-судија
Душица Маринковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Дејан Ђурић

БТ